

højtærede Minister Tak skyldig for hans Svar; men ellers vil jeg ikke sige, at det har berøvet mig saa overordentlig. Det er ikke for at tilfredsstille nationaløkonomiske Bizarrerier, at jeg udtaler mig, som jeg gør, som den ærede Minister syntes at antyde; det er en Overbevisning, jeg har, som jeg tror, jeg har lagt for Dagen i en Række af Aar, og som jeg har forsøgt at begrænse efter Omstændighederne, hvor det var praktisk. Jeg skal gerne takke den ærede Minister hans personlige Bemærkninger i saa Henseende.

Landbrugsministeren (Sehested): Det ærede Medlem, som nu satte sig, udtalte først, at den Henvisning, jeg havde gjort til Forholdene paa dette Omraade i Thykland, ikke slog til, idet det, som disse Foreninger der fik fra Statskassen, var et Tilskud, som paa lignende Maade gaves til mange andre Foreninger, og som det ærede Medlem ogsaa nok vilde være med til at give her i Landet og ogsaa undertiden har været med til at give. Naar jeg ikke nærmere som ind paa Karakteren af det Tilskud, som af Statskassen ydes til de Schulze-Dehtsch'ske Kasser i Thykland, var det, fordi jeg oprigtig talt, forudsatte, at det ærede Medlem havde læst Lovforslaget og figget lidt i Motiverne og Bilagene og derfor vidste, at det var noget mere end et Tilskud: det er affurat det samme, som foreslaaes her, idet det er Oprettelsen af en central Kreditanstalt, hvor igennem disse Foreninger skulle laane. Man begyndte med at tilstøde 5 Millioner Kr. til denne Kreditanstalt, og senere er der tilskudt betydeligt mere. Det var ogsaa en Misforstaaelse af det ærede Medlem, at jeg skulde have udtalt, at hver Gang nogen mente, at det var til Nytte at anvende nogle af Statens Penge til Borgerne, skulde straks disse Borgere have Pengene. Det har jeg selvfølgelig ikke udtalt, og jeg tror heller ikke, at noget andet Medlem her i Salen har forstaaet min Udtalelse saaledes. Statens Penge anvendes efter Bevilling af Rigsdag og Regering; det er da en Selvfølge, at det ikke nytter noget, at en Jagforening finder, at det er til Nytte, at de saa 1/2 Million Kr. til deres Foreninger; Rigsdagen maa først bestemme, at de skulle have dem, og Rigsdagen maa afgøre, om det er til Nytte for Landet. Det tror jeg, vi kunne være enige om, at der overhovedet ikke bevilges Penge af Rigsdagen, uden at det er til Nytte. Men hvad jeg har bemærket, er, at naar Rigsdagen finder, at der er en nyttig Anvendelse af Penge, saa indser jeg ikke, at statsøkonomiske Principper ganske i Alminde-

lighed skulde kunne opfordre Rigsdagen til at lade være at bevilge disse Penge til Anvendelse i det paagældende Njemed. Naar jeg siger, at Betingelsen er, at Pengene skulle kunne gøre Nytte, vil det ikke sige, at de alene skulle kunne gavne Enkeltmand eller en enkelt Klasse, men naar de skulle kunne anvendes til Nytte, omfatter dette jo netop alt det, som det ærede Medlem er fremkommet med af Betæneligheder ved Pengenes Anvendelse. Hvis Pengenes Anvendelse vilde virke stadeligt, saaledes som det ærede Medlem ytrede, vilde jo Rigsdagen ikke bevilge dem. Det er kun det, jeg har sagt, at vi skulle se, om det er en nyttig Anvendelse, vi gøre af Pengene, og i saa Tilfælde er det ganske ligegyldigt, om vi bevilge Pengene ved Statskredit eller som direkte Gave eller paa hvad Maade, vi gøre det. Naar det ærede Medlem endelig antydede, at han vilde fortælle Skippere og smaa Industridrivende, at nu kunde de blot komme til Landbrugsministeren, thi han havde lovet dem, at naar de dannede en Forening og erklærede sig solidarisk ansvarlige, skulde han nok hjælpe dem til at saa Statslaan — saaledes forstod jeg det ærede Medlem — synes jeg atter, at det er en noget mærkelig Forstaaelse af mine Ord. Jeg har nemlig ganske i Almindelighed udtalt, at naar saadanne Forhold vare til Stede som de, der kunde berettigede til at anvende Statens Penge paa den her foreslaaede Maade, saa skulde selvfølgelig baade Skippere og Industridrivende kunne støttes paa lignende Maade. En anden Ting er det, at jeg antager det for meget vanskeligt for Skippere — saaledes som Landbrugere kunne det — at opfylde de Vilkaar, som kræves for Statslaan som det her foreslaaede.

J. Sage: For første skal jeg til den højtærede Minister bemærke, at med Hensyn til disse Schulze-Dehtsch'ske Kasser er det, for saa vidt jeg har forstået det, netop det Princip, der har været anvendt, som vi i sin Tid tillod os at foreslaa med Hensyn til Husmandskreditforeningerne, at Statskassen gav Hjælp en Gang for alle: 5 Millioner i det store Thykland til dette Njemed er maaste ikke mere end 100,000 Kr. hos os. Det stemmer for saa vidt ganske med min Opfattelse af dette Spørgsmaal, men noget helt andet er den permanente Kredit. Naar den højtærede Minister ganske i Almindelighed mente, at jeg havde misforstaaet ham med Hensyn til, at Pengenes Anvendelse skulde være nyttig, kommer man jo atter her ind paa et Gebet, som er saa vidtrækkende, at man ikke ved, hvor man skal ende. Jeg maa benægte, at Statsøkonomi ganske i Alminde-